

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalizem in ženstvo.

Najtrdnější steber klerikalizma so ženske, ker so najbolj izpostavljene uplivu nekaterih fanatikov, ki znajo svojo moč izkoriščati do skrajnosti. V zadnjih letih se je rekrutirala na Kranjskem ogromna armada klerikalnih pomočnikov iz vrst ženstva, čegar moč se nikakor ne sme podcenjati. Nobena dežela v Avstriji ni tako klerikalna, kakor Kranjska. Izborno organizacijo imajo klerikalci po vsi deželi; vsak kaplan je agitator in vsak si še posebej za sebe ustvari svojo vojsko v vsaki župi. Ni jim težko to, saj časa imajo dovolj, in čast njihovega stanu, katero tako infamno izrabljajo, odpre jim vsaka vrata. Ako se tudi najde nekaj mož v fari, ki imajo odprte oči in zdravo pamet in ki vedó, da duhovnik zato, ker je duhovnik, nima zunaj cerkve prav nikake večje oblasti, kakor vsak drug človek, ki ne poklekajo v prah pred črno suknjo, in ki imajo še dovolj poguma, delati po svojem prepričanju, misliti po svojem razumu in ne tako, kakor se jim diktira iz farovžev, — takih mož je malo. In če bi jih bilo tudi več, — imajo žene in hčere, in mnogokrat stisne ta ali oni pesti v žep in molči samo radi ljubelega miru. Nikdo nima rad, da se njegova hiša spremeni v živ pekel in marsikateri odjenja samo, da si lahko po svojem težkem in napornem delu vsaj v miru odpočije. Naš narod je miroljuben in se ne prepira rad. S tem duhovniki računajo. Saj so žene na deželi vselej v devetih nebesih, če jih »gospod« nagovore, če stopijo v vežo in pogladijo malega Janezka po ramah ali če pohvalijo njihovo Miciko ali Nežiko. V mnogih vaseh je pravo tekmovalstvo za »gospodovo« milost, ah, žena bi znesla vse kokoši v farovž, samo da se more pred svojimi sosedi pobahati, da so ji dali »gospod« vina in »štruce«. In vsa ta naklonjenost se tako lahko dobi, za podobico, za jedno vprašanje, za jeden smešek. Nobeden posvetni inteligent se ne more boriti s tem uplivom. In če vse to ne izda, če so možje pametnejši in ne dovolijo ženam, da bi vse

boljše prigrizke znosile v župnišče, deluje se z drugimi sredstvi. Prižnica in spovednica. Posebno zadnja. Pred volitvami je treba gospodu kaplanu samo namigniti, da naj žena pazi, da se ji mož ne izgubi, da ne izda vere in ne voli »brezvercev« in lahko si je svest, da bo njegov mig prinesel obilega sadu. Z nasveti in prošnjami, z jokom in grožnjami, s kljubovanjem bo ženska že omeščala svojega moža.

Upliv ženstva se pri nas mnogo podcenjuje. Klerikalci vedo to in kujejo železo, dokler je vroče. »Marijina družba« je klerikalno društvo in ne cerkveno društvo. Najžalostnejše je, da se bogoslužje in vera zlorablja v klerikalno-politične namene. Klerikalci dobro špekulirajo: dekleta postanejo žene, in če smo jih kakor dekleta naučili slepe poslušnosti do nas, utrdili smo s tem svoj položaj tudi za bodočnost, zakaj te žene bodo naši najboljši pristaši, uplivalo bodo v našem smislu na moža in odgajale deco v našem duhu. To je naravnost prežalostna perspektiva za bodočnost. Časi srednjeveške omejenosti se nam bližajo, zakaj v takih prilikah misliti o svobodi in napredku, je neumnost. Skrajnji čas je, da se vse to zapreči in omeji. Kaj nimamo še dovolj nun in samostanov, dovolj tretjerednic, naj li postane vsaka žena slepo orodje klerikalne pohlepnosti? Zakaj, da jim ni za drugo, kakor utrditi svojo posvetno moč, to je jasno. Naše ljudstvo je verno in pobožno dovolj, in prav nič ne potrebuje vseh teh novih bratovščin, ki ga bičajo v fanatizem. Ali ne samo, da napravijo ta društva v duševnem oziru v narodu nepregledne škode, da ga potisnejo v fanatizem, nerazsodnost, da mu zaprejo vsako pot do napredka, — ne, izsesavajo ga tudi gmotno.

Nič se zastoj ne dobi. Vsako svetinjo in vsaki trak morajo članice teh najnovejših bratovščin drago preplačati. Dajati morajo vse mogoče prispevke in posebno uboge služkinje po mestih izdajo slednji krajcar v vse te duhovne svrhe, mesto da bi si prihranile par krajcarjev za stare dni. Nabrani denar se porablja

za maše in bandera, za okrašenje oltarjev, in tudi morebiti še za kaj drugega. To je velikanski davek, ki ga plačujejo najrevnejši iz našega naroda od svojih žuljev. Družbi sv. Cirila in Metoda in sv. Mohorja pešata, denar za škofove zavode se pa množi. Narodna zavest izginja in mesto nje se šopiri verski fanatizem po deželi.

Ali klerikalci so izprevideli, da »Marijine družbe« nikakor še ne zadostujejo, ker je nekaj ženstva, ki je vendar še toliko inteligentno, da se ne pokorava dovolj. Marsikatera pametna gospodinja ne dovoli svojim hčeram in deklam, da bi vsak hip letale k fari in zamujale delo, in po mestih nečejo vse gospe v uniformi in s svečami v rokah stopati v spreved. Tudi je vzgled dunajskih krščanskih socialistov z njihovimi ženskimi družbami, kjer se tako imenitno zabava je in pije, premikaven, da bi ga naši klerikalci ne posnemali. Žensko društvo torej, kjer bi se ženstvo neprikrito vzgajalo v okretno politično gardo za čase volitev, kjer bi se ženstvo ščuvalo proti vsem svobodoumnim časopisom, kjer bi se žene poučevale, kako naj ravna s svojimi možmi, da jih tem gotovejše privedejo v zatišje klerikalizma, kjer bi se materam dajale inštrukcije, kako postopati s sinovi in hčeram, da ne padejo brezvercem v roke. Da, tako žensko društvo! In vsi kaplani se bodo vzdignili, kakor en mož, in zopet bo stala nova vojska proti napredku!

Zadnji čas je, da se zganejo tudi naše zavednejše žene. Lahko ne bo, kajti klerikalci jih bodo obkladali z vsemi mogočimi podlostmi, klerikalci bodo na vseh črtah skušali preprečiti vsako njihovo delo. Ali to naj jih ne straši, nevarnost je tu, v bran torej! Saj vidimo, kako gre klerikalna žetev v klasje, vse hočejo dobiti v svoje roke, društva, katerih smer je daleč od vsake politike, si hočejo osvojiti in so jih deloma že pridobili ali jim vsaj škodovali. S kakimi sredstvi so hoteli izpodbiti našo »kmetijsko družbo«, ki je za blagostanje naše dežele naravnost

neprecenljive vrednosti! Tu so pokazali, da jim ni nič sveto, da ničesar ne spoštujejo, kar ne služi njihovim lakomnim in slavohepnim ciljem. Klerikalizem je nenasiten, vedno dalje sezajo njegove požrešne roke. Vzgaajo si dorastek na vseh črtah. Ženstvo je že dovolj izpostavljeno klerikalnim mahinacijam, vzgajeno v samostanskih šolah, pod vplivom fanatičnih spovednikov in je že itak dovolj zapuščeno in nazadnjaško, a sedaj se pripravlja še večja trdnjša mreža, v katero se imajo loviti vse naivne dušice, počenši od zadnje delavke, pa vse gori do najinteligentnejših krogov, od najmlajših do najstarejših.

Naloga poklicanih krogov je, da zdaj, ko je še čas, store vse potrebno, da ne pade res ves mladi ženski naraščaj v klerikalne pesti. X.

V Ljubljani, 11. oktobra.

Volitve v čeških kmetijskih občinah

so se vršile ob primeroma slabi vdeležbi, dasi so se vršile prvikrat direktno. Vzrok temu je, da so bila volišča preredita in je moralo volilstvo potovati daleč, da je dospelo do svojega volišča. Zlasti majhna je bila udeležba v nemških okrajih. Vsaj tri četrti naprednih volilcev sploh ni volilo. Naraslo pa je število socialnodemokratskih glasov. Nemški agrarci svojih namenov niso dosegli. Največ so dosegli Vsenemci, ki so najboljši agitatorji. Simptomatične so mnoge neodločene volitve, ki se bodo morale ponoviti. Starejše stranke v češkem in nemškem taboru so izgubile volilce. Kmetje so bili še pred kratkim konservativni, a danes so radikalni. Zato so češki agrarci dosegli lepe uspehe. Takisto so uspeli češki narodni socialisti. V največjih in najzavednejših okrajih so zmagali Mladočehi, ki pa dobé še velike zmage v mestnih volitvah. Staročehi so izgubili mandat v Budjevojicah v boju z Nemci. Vsenemci so pridobili 7 mandatov, tako da jih imajo že sedaj 11; naprednjaki so rešili le 3 mandate izmed 18

benega najmanjšega dela v hiši in kuhinji. Ko bodo ljudje videli, da obstoja ženska emancipacija v delu, v pravi naobrazbi, v pravem napredku, ne v onečastjenju in posurovanju žene, ampak v njeni povzdigi, ne bodo več zbijali norcev iz ženskega pokreta, ampak ga bodo spoštovali. In ženske se bodo rade pridružile svojim tovarišicam, ki so idejo ženskega napredka, svobode, naobrazbe, samozvesti in samostojnosti širile in propagirale.

Ali tudi sedaj že, v začetku se lahko začne s prav resnim, realnim delom. Ne samo, da se odpira ženstvu širše duševno obzorje, da se deluje na mišljenje in značaj, tudi materialno se jim lahko pomaga. Nekoliko poguma, nekaj neustrašenosti, nekaj malo požrtovalnosti, in stvar bo v tiru.

V Ljubljani je mnogo prodajalničark; ako se vse zapišejo v društvo, bo to že precejšnja armadica. Ako so zložne, gledajo lahko na to, da so vse zapisane v bolniško blagajno, da se z njimi postopa dostojno, da se od njih ne zahteva, da še potem delajo in urejujejo blago v prodajalni, ko je že zaprta itd. Ako posameznica noče nastopiti sama, lahko eventualno društvo razpošlje na trgovce okrožnico, v kateri opozarja na te in te nedostatke. Društvo

LISTEK.

Ženska v družini in v družbi.

Predavala gđ. Zofija Kvedrova v „Mestnem domu“ dne 29. septembra t. l.

(Konec.)

V ženskem društvu dobivale se bodo dobre knjige, a da bi te knjige imele pravo korist, lahko se o vsaki knjigi otvori mala debata, v kateri se opozori na posebno karakteristične momente, na tedenco knjige, na misli, na prašanja, ki jih pisec širi in rešava. Društvenice same naj to upeljejo brez velikih formalnostij. Koristilo bo vsem, naučile se bodo misliti, izražati svoje mnenje, utemeljevati svojo sodbo in jo tudi braniti, če je treba. To ni samo idealnega, ampak tudi praktičnega pomena.

Društvo je ustanovljeno, nekatere požrtovalne dame so vse pripravile, sedaj je na širših slojih ženstva, da porabijo priliko, da koristijo sebi in drugim, članarina je naravnost malenkostna, za vse, kar se že da in obeta. Pozimi bi se lahko, kakor drugod v ženskih društvih, ustanovili posebni poučevalni klubi za stenogra-

fijo, knjigovodstvo, jezike. Ako bi se oglašilo dovolj udeležnic, bi društvo za malo odškodnino poskrbelo za potrebne učiteljice, nabavili bi se potrebni pripomočki, pisalni stroji itd., ki bi bili društvencam brezplačno na razpolago. Poučevalo bi se zvečer, da je tudi onim, ki so že v raznih službah, dana prilika, česa naučiti se. Ustanovil bi se lahko poseben odbor za posredovanje služb in dela. Ta odbor bi moral paziti tudi na to, da se članice ženskega društva nikjer, v nobenih službah ne izkoriščajo. Sprejemal bi pritožbe, posredoval, in če bi mirno posredovanje ne zadoščalo, objavil vse take slučaje. Vse te funkcije bi opravljale društvence same v večernih urah, ali kakor častno službo ali pa tudi za majhno odškodnino. Sploh bi bilo želeto, da vse gibanje, da vsa prizadevanja za naobrazbo sploh ali za strokovno naobrazbo, vse delovanje v poboljšanje eksistence izhaja iz društvenc samih. Vsaka naj pove, kar misli, vsaka naj predlaga, kar se ji zdi, da bi bilo koristno, vsaka naj ugovarja in razjasni, kar more razjasniti. Vse, kar stori in misli, naj bo resnično, naj bo sad premišljevanja, nikdar ne trme, maščevalnosti, kljubovalnosti in zavisti. Nasprotno pa naj ne molči, kadar bi se lahko reklo. Napačna sramežljivost

je jako nespametna. Kadar se kaj odkritosrčno pove z dobrim namenom, kadar ono, kar se reče, ne izvira iz hudobije ali nevoščljivosti, bo vsak pameten in izobražen človek te besede upošteval, če so bile morda izgovorjene nespretno in okorno. Norčevanje, posmehovanje in malenkostne primetbe ne kažejo le duševne omejenosti in surovosti dotičnikov, ampak pomankanje vsake, tudi čisto zunanje olike.

Naše žensko društvo bi vršilo lahko veliko nalogo, postalo bi lahko važen faktor v razvitku ne samo našega ženstva, ampak celega našega naroda, in le na ženstvu samem je, ako bo društvo to nalogo vršilo ali ne.

Ne mislite, da so to vse, kar sem povedala, same utopije. Le nekoliko dobre volje, nekoliko energije je treba, da se vsi ti načrti realizirajo. Ako bo imelo društvo mnogo članic, bo krepko in močno, imelo bo upliva, lahko bo delovalo. Saj to delo za povzdigo duševnega in socialnega stališča ženstva ni tako strašno težko. Predsodki bodo izginili, ako bodo ljudje videli, da prava ženska emancipacija nikdar ne namerava ustvariti iz žensk nekega brezspolnega strašila, ki hodijo po ulicah raztrgana in zamazana, ki vsakega hlapca v surovosti prekašajo, in ki ne znajo no-

nemška narodna stranka je rešila 3 mandate in izgubila dva.

Proti zlorabi lece.

Iz Rima poročajo: justični minister je izdal vladno noto, ki odreja, da se smejo rabiti cerkve izključno le za verske namene. Zloraba lece in spovednice je strogo prepovedano. Kdaj se povzpne naša država do take odredbe? »Kanzel-paragraph« bi ne bil nikjer toli umesten in potreben kot pri nas, kjer so pridigarji politični agitatorji in huj-skači!

Vojna v Južni Afriki.

Stanje v Kaplandiji označuje najbolje to, da imajo sedaj obsedno stanje tudi v Kapstadtu in v njegovem okrožju. Položaj mora biti ondi, v središču angleške kolonije, kaj nevaran, sicer bi Milner in Kitchener ne sklenila kaj takega. Holanci v tem okraju simpatizujejo očitno z Buri, ki se bližajo Kapstadtu, v čegar sredini celo so burski vohuni. »Matin«, ki je Angležem naklonjen, priznava, da je ustaja splošna in da na udajo ne misli nihče. Posredovanje za mir bi koristilo samo Angležem. »Matin« poroča, da Burov vojna ne velja niti vinarja več, kajti orožje, streljivo in denar dobivajo od Angležev. Scheepers je poročevalcu »Matina« dejal: »Svoj denar si vzamemo iz angleških vlakov, jezdimmo na angleških konjih in naše puške in patrone so iz hiše Rynoch«. »Matin« trdi, da je v vojni še 27.000 Burov, ki poznajo Južno Afriko docela ter so pogumni in zmagoviti. Vojni urad angleški je objavil listo vseh izgub od začetka doslej; ta lista kaže, da so izgubili Angleži 75.562 vojakov, med temi je 57.000 častnikov in mož, ki so bili invalidni, in ki so se deloma vrnili zopet k armadi. Ubitih je bilo 416 častnikov in 4341 mož, ranjenih 1529 častnikov in 18.032 mož. Za ranami je umrlo 132 častnikov in 1491 mož. 4 častniki in 93 mož je umrlo v ujetništvu. Skupno so izgube navedene takole: umrlo je (na bojišču, v bolnišnicah in v ujetništvu) 824 častnikov in 16.648 mož, izgubljenih ali ujetih je še: 7 častnikov in 613 mož, domu poslanih in tam umrlih je 6 častnikov in 417 mož, za vojno nič več sposobnih invalidov pa je 3774 mož, skupaj 837 častnikov in 21.452! V mesecu septembru se je zmanjšala angleška armada za 98 častnikov in 2710 mož, med katerimi je bilo ubitih ali pa je umrlo 24 častnikov in 383 mož. Izgube v septembru so za 500 mož večje kot v avgustu. To kaže, da so bili Angleži m. m. parkrat korenito poraženi!

Dopisi.

Od D. M. v Polju, 9. oktobra.

Odkar se je priklatil k nam za kaplana Matevž Rihar, vulgo »premfar«, izginil je prejšnji mir, in mesto njega sta se naselila sedaj prepir in sovraštvo, katerih voditelj je seveda omenjeni kaplan. Vsakdo, kdor si upa le količkaj pokazati svojo voljo in ne pleše tako, kakor mu

zaradi tega ne bo ničesar izgubilo, pametni ljudje in tudi trgovci sami mu ne bodo odrekli svojega priznanja. Prodajalničarke bi mogoče dosegle potom ženskega društva, da jih možka strokovna organizacija sprejme med svoje člane, kar bi bilo obema strankama na korist.

Na Kranjskem in po drugih slovenskih deželah je veliko število slovenskih poštних opraviteljic. Že prej sem omenila, kako mnogokrat se izkoriščajo. Tudi te bi v okviru ženskega društva lahko kaj storile za izboljšanje svojih razmer. Žensko društvo bi lahko posredovalo med opraviteljicami in poštним ravnateljstvom. Izdalo bi petico, v kateri se poštno ravnateljstvo opozarja na težavno in nečastno stališče poštних opraviteljic, kakor privatnih uslužbenk posameznih poštarij, petico, v kateri bi se priporočalo, da se pospeši nameravano preustrojenje njihovega razmerja, da bodo upraviteljice direktno podrejene poštному ravnateljstvu, — ali pa da se vsaj izda vsem poštarjem stroga naredba, da »ekspeditoric« nikakor ni izrabljati za svoje zasebne posle.

S tema dvema primeroma nisem hotela staviti nikakih direktnih predlogov. Mislim, da vse ostalo delovanje društva ravnalo se bo po potrebah, željah in lastni

kaplan gode, je po njegovem mnenju pogubljen ne samo na onem, ampak že tudi na tem svetu. Da se pa to tudi uresniči, zato skrbi že naš škodoželjni »premfar«. Ni ga skoro prostomislečega človeka, katerega bi si njegovo »blagoslovljeno« pero ne privoščilo. Posebno pa ima neko »nebeško« veselje napadati tukajšnje učiteljstvo in je denuncirati kjerkoli je mogoče. Iz vsake najmanjše stvari napravi s svojo »bistro« glavico in »bujno« domišljijo kar velikanskega slona. Zadnjič v predvečer g. nadučiteljevega godu, dne 3. t. m., prišli so pevci društva »Sloga« in napravili svojemu članu serenado, na kar jih je povabil gospod nadučitelj na kozarec vina. To pač ni nič slabega, saj je dopisnik v enakem slučaju storil isto, seveda ne z zadostno radodarnostjo, ker so si morali iti potem njegovi pristaši močiti svoja suha grla v bližnjo gostilno, kjer so se potem stekli. Poleg pevcev je prišlo nadučitelju čestitati isti večer tudi nekaj drugih, v naši občini spoštovanih oseb, katere pa so veliko pripomogle, da se je ta večer tako krasno obnesel. Iz same zavisti je potem kaplan skrpucal v »Slovenca« z dne 7. t. m., št. 220 neki dopis, s katerim na najostudnejši našin grdi učiteljstvo, posebno pa še nadučiteljevo družino. V tem dopisu pa resnico prav po lisičje zavija, kajti glavni vzrok, k temu sestanku, namreč, da se je godovalo gospoda nadučitelja, vedoma zamoči. In tu se vidi njegov hudobni namen. Tudi drugo, kar navaja v tem dopisu, je vse neresnica. Radi bi pač poznali isto tik bivajočo obitelj z bolno ženo, katera ni mogla baje zatisnit očesa celo noč. Kadar pa ista obitelj sedi v veseli družbi okoli polne mize, pa dotična žena ne čuti nobenih bolečin, ampak sedi lahko v s to bakovim dimom napolnjeni sobi in nič ne misli na to, kdaj bo zatisnila svoje izmučene oči. Mogoče dotična žena res ni mogla spati, pa ne radi nemira, ampak radi skrbi, kako se bo zagovarjala, ker je otrok pri nji na sladkarijah zapravil denar, katerega so mu dali starši za knjige. Kajne, gosp. kaplan, kramarija pa spada v šolo? Dalje omenja, da se je vsula liberalno-napredna tovaršija proti domu, ko so že jeli prihajati verniki k rožnivenški pobožnosti. Mogoče so bili tisti verniki kaplan sam, če je kje za kakim oglom prisluškoval, kar pa pač ni potrebno, ker je že v šoli lažnjiv ovaduh, kateri mu takoj znese vse na njegov radovedni nos. Gospod kaplan, le imenujte enega tistih pobožnih vernikov, kateri je srečal ob treh domu vračajočo se družbo. Ob tem času pač še vsakdo spi in vi g. kaplan tudi, dasiravno imate k temu še čez dan preveč časa. Kar pa se tiče dela drugi dan, naj kaplana nikar preveč ne skrbi, kajti ni nikomur izmed iste družbe postavljen za varuha. Posebno ni všeč kaplanu, kako da si drzne učitelj brez njegovega dovoljenja odstopiti gotove dneve za poučevanje petja svojo sobo, katera se nahaja v šolskem poslopju. Pač dosti slabo če kaplan ne ve, da so šolska poslopja za poučevanje in izobrazbo

razsodnosti društvenih članic. Jaz sem le pokazala, da bi se lahko od slučaja do slučaja v resnici kaj storilo. Da je društvo potrebno, o tem ni dvoma. Za ženstvo bo le koristno, ako se spoznava medsebojno. Občevanje v društvu členicam ne bo le prijetno razvedrilo, ampak tudi koristna, praktična šola samovzgoje, zavednosti, samostojnosti in medsebojnega »poznavanja«. Ako je človek navezan le na sebe, ostane in postane omejen, če tudi prej ni bil. Neprisiljeno menjavanje misli in nazorov širi duševno obzorje, občevanje z ljudmi bistri pogled za življenje in tudi sodbo o dobrem in hudem. Tesnorsčnost in egoizem izgineta, na njihovo mesto stopita dobrota in blagost. Gospe in gospodične brez razlike starosti in stanu naj se v našem prvem splošnem slovenskem ženskem društvu zedinijo v skupno delovanje za jednake cilje, za jednake ideale. Zato se upišite v to društvo, ker sem prepričana, da vam bode le v korist. In kolikor več vas bo, tem lažje bode delovali, tem več bode dosegli, tem lepši bodo sadovi vašega jedinstva.

Prvemu splošnemu slovenskemu ženskem društvu pa želim iz celega srca najlepših in najplodonosnejših uspehov!

ljudstva namenjena. Saj ima vendar tudi on opravke v šoli. Radovedni smo, kaj pač počne takrat? Gospod kaplan, pustite rajši osebe, katere vam niso nič mar v miru, in če že drugače ne znate porabiti svojih prostih dni, pogledajte rajši svoje devičarje in devičarice ter semintja tudi nekoliko v zvonik, kaj se godi tam, učiteljstvo pa pustite pri miru, sicer se vam zna ravno kaj takega pripetiti kakor se vam je pripetilo v vaši prejšnji fari, kjer vas je, kakor se čuje, ljudstvo vsled vaše neznosnosti takorekoč zapodilo. Drugič pa kaj podrobnosti.

— Nepremfar —

Iz Št. Jošta nad Podlipo, 9. oktobra. Malokdaj Vam sporočajo iz našega kraja. Hribovci smo zelo oddaljeni od drugega sveta. Prave zveze z njim nimamo, četudi prispevamo, kakor drugi deželani, za okrajne in deželne ceste. V zadnjem zasedanju deželnega zbora spomnili so se nas vendar enkrat naši deželni očetje ter nam naklonili cesto, katera naj bi vezala našo občino z drugim svetom.

Horjuskim svedercem to seveda ne ugaja. Tudi v naši občini imamo nerazsodnih ljudi, kateri ne uvidevajo potrebe najkrajše zveze z Vrhniko, kjer imamo vedno opravke pri uradih in razpečevanju svojih pridelkov, in pa z Ljubljano po novi železnici vrhniški. Naši soobčani se drže rajše prislovice poslanca Pakiža iz Ribnice, namreč: »Akul' žvota v áržet«. Svederce silno bode v oči okolnost, če bi se po deželnem zboru sklenjena cesta res izvedla od Smrečja na Vrhniko, s katero cesto bi se tudi naši občini odprla dobra pot v dolino — ne pa zvezal Št. Jošt s središčem vse svedrarije, s slavnim Horjulom.

Iz teh okoliščin, gospod urednik, lahko spoznate, da smo res ločeni od sveta, vendar pa imamo glede zadnjih deželnozbornskih volitev zabilježiti nekaj posebnih skokov našega gospoda župnika. Kakor smo se pri predzadnji volitvi za deželni zbor dobro krščansko držali ter volili gospoda Povšeta in gospoda Jelovška, katera sta si za našo občino stekla mnogih zaslug, tako smo se nekateri tudi pri zadnji volitvi držali istega načela ter hoteli imeti za svoja poslance ona dva gospoda, katera že poznamo.

Ali svederci so drugače ukazali in naši soobčani, kateri brezmiselno poslušajo svojega dušnega pastirja tudi takrat, kadar bi bilo najbolje treba samostojno misliti, so slepo drli za tem svojim pastirjem. Gorje tistemu, kateri je hotel prosto voliti po svojem prepričanju!

Ko so naš gospod župnik zvedeli, da hočemo nekateri mesto predpisanega dra. Žlindre voliti vrhniškega župana, g. Jelovška, zadržali so se nad nami: »Nič več Vas ne pogledam, če tako naredite.« Pa vzlic takim grožnjam smo nekateri oddali svoje glasove rajši za Jelovška. To je pa tako razkačilo našega gospoda župnika, da so se popolnoma spozabili. Mislili so najbrž, da so v kaki konsumni šnop-sariji, kajti tolkli so ob stene prižnice nedeljo po volitvah s tako silo, da je kar grmelo ter vpili: »Zato, ker so Smrečani tako volili, pet let na praznik ne bo maše v Smrečji. Če bo pa maša ob delavnikih, bom pa računal 2 goldinarja 10 krajcerjev. Novega križevega pota v smreški cerkvi ne bom nič »žegnala«. Ceste čez Smrečje ne bo! Prosil bom g. Šusteršiča, da bo tam cesta iz Horjula gori, tukaj pa ne nikdar!« Čudne nazore morajo imeti ta naš gospod, božji namestnik, o Kristovi veri, če imajo tako gromenje za krščanski nauk, za nauk našega Izveličarja, kateri je učil le ljubezen do bližnjega, ne pa maščevanja. Ali ga res ni zakona v naši državi, kateri bi zabranil zlorabo cerkve v politične, strankarske namene? Kupovanje glasov, žuganje posvetnih ljudij na volilce smatra se kaznivim. Kako se pa tako postopanje imenuje? Kje so proste volitve, ako si mora vsakter od svojega strastnega popa dajati podpisavati glasovnice? Če pa tega ne stori, ga pa na svetem mestu sramoti, oziroma javno narekuje cerkvene kazni ter mu žuga z večnim pogubljenjem.

Žuganje, sramotenje v cerkvi pa našemu gospodu župniku še ne zadostuje. Oni hočejo še nadalje stresati svojo jezo nad nepokornimi, kajti v večji družbi naših soobčanov so se izrazili: »Če bo kateri Smrečan od tistih, kateri so tako

volili, prišel v farovž, mu bom vrata pokazal in z bonko ga bom —

Vidite, gospod urednik, da so naš gospod župnik tudi korajžni in ne bi delali sramote še tako pretepavi fantovski družbi.

Iz predstojajočih vrstic si lahko, gospod urednik, napravite jasno podobo o naših »prostih volitvah«, s katerimi se tako ponasajo, rekoč, da je vse ljudstvo za njimi. Lahko si mislite, kako bi se nam bilo godilo, ako bi se bili predrznili, mesto gg. Jelovška in Povšeta napisati kako drugo ime, n. pr. dra. Tavčarja. (Bog mi greh odpusti!) Strela z jasnega neba bi udarjala na nas in žveplo iz pekla bi priklicali na nas naš »prečastiti« gospod župnik.

Da pa ne bode mislili, gospod urednik, da so to le prazne marnje in obrekovanja našega »prečastitega« gosp. župnika, navedem Vam lahko več verodostojnih prič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. oktobra.

— Osebnosti. Profesor na mornarski akademiji v Reki, gosp. dr. Böhm, je dobil oficirski križec reda rumunske krone. — Stotnik v pešpolku št. 97. g. Alojzij Velkavrh je šel v pokoj.

— Slovanski kanoniki v Trstu. Znano je že, da je bil s pomočjo slovenskih kanonikov izvoljen prošt Petronio upraviteljem tržaške škofije. Prav ti slovanski kanoniki so odločili, da je izvoljen Petronio, ki je voditelj bojovite, Slovencev in Hrvatov skrajno sovražne laške duhovščine, in ki je bil na čelu tistih duhovnikov, ki so umrlega škofa Šterka tožili pri papežu. »Naša Sloga« pravi o teh slovanskih kanonikih, da nimajo niti slovanskega ponosa, niti prepričanja, in da jim je narodnost deveta briga. Dočim so laški duhovniki v narodnih stvarih odločni in nepopustljivi, so ti slovanski kanoniki vedno pripravljeni, za sladko italijansko besedo od zgoraj zatajiti svoje slovanstvo. — »Naša Sloga« naj bo zagotovljena, da slovanski kanoniki v Ljubljani, v Mariboru in v Gorici niso ne za las boljši od svojih tržaških tovarišev.

— »Edinost« in »Soča«. Mej tržaško »Edinostjo« in goriško »Sočo« se je zadnji čas vnela polemika, kakršnih je »Edinost« imela skoro že v vsakim listu. Povod tej polemiki je dala »Edinost« z raznimi spisi, na katere »Soča« energično odgovarja. V tej polemiki je posebno značilno pojasnilo g. Gabrščka na očitjanje, da ima stare in notorične antipatije proti »Edinosti«. Kar presenetilo nas je razkritje, da »Edinost« zadnje čase kar naravnost bojkotuje vse Gabrščkove književne publikacije, da »Edinost« trdovratno zamoči vse, kar izide v Gabršče. kovi založbi, najsi jej je bil tudi doposlal recenzijski eksemplar. To je postopanje, ki mora pač vzbuditi — začudenje, zlasti od strani lista, ki sicer kaže veliko zanimanje za vse, kar je v zvezi z našim kulturnim življenjem.

— Slovensko gledališče. V zgornji Lanovec ugaja tudi našemu občinstvu; lepa, dasiravno ne nova ideja drame, plemenita tendenca in izborna karakterizacija posameznih oseb, fini humor in imenitna satira deluje na občinstvo z neodoljivo močjo, zlasti ako se igra drama tako dobro in točno, kakor se je igrala pri nas že dvakrat. Igra ni brez nedostatkov; marsikaj je nenaravnega, pretiranega ali celo »za lase privlečenega«. Zlasti nepričakovano razkritje Lanovčeve sleparije z bratovimi spričevali celotnosti drame ni na korist. Vzlic vsemu pa je »Vzgojitelj Lanovec« med najboljšimi in najuspešnejšimi nemškimi veseloigrami zadnje dobe, igra, ki ima trajno vrednost. Tudi sinoči je bilo gledališče dobro obiskano; kakor prvič, je bilo tudi večeraj med občinstvom, zlasti mnogo učiteljev in učiteljic. Igralo se je — izvzemši prvo dejanje, ki je bilo nekam medlo — sinoči še boljše kot ob premijeri. Odlikoval se je posebej zopet g. Lier, katerega moremo prištevati že danes med najboljše slovenske igralce; g. Deyl je bil vsekakor še boljši kot prvič in je zategadelj dosegel popoln uspeh; g. režiser Dobrovolny je bil prav dober

ter je splošno ugajal; poln zatega humora je bil zopet g. režiser Verovšek, ki je vzbujal ves čas mnogo iskrenega smeha. Pohvaliti nam je tudi gđd. Ruckovo, ki je bila velesimpatična, morda nekoliko premirna najvika Jelica, gospo Danilovo, gđd. Lounsko in gospo Dragutino-vičevo. Ostale vloge so ostale na višini prve predstave ter so vsi gg. prav lepo igrali svoje vseskozi zanimive učiteljske tipe. Vsekakor bi bilo želeli, da se ponovi »Lanovec« vsaj še enkrat, da jo vidi tudi nedeljsko občinstvo!

— **Iz seje mestnega šolskega sveta.** V zadnji seji se je odobrila namestitev pomožnega učitelja g. P. Jankoviča, pomožne učiteljice gđd. Helene Tekavčičeve in radosvoljke gđd. M. Skabernetove na II. mestni deški petrazrednici. Otvoritev 6. vzporednice na I. mestni deški petrazrednici se priporoča deželniemu šolskemu svetu. Na mesto pomožnega učitelja g. Frid. Žebreta, ki je premeščen v Šent Vid nad Ljubljano, je bil imenovan na I. mestni deški petrazrednici pomožnim učiteljem g. Iv. Štrekelj. Prošnja vodstva Marijanišča, da se ondotna zasebna štirirazrednica razširi v petrazrednico, se priporoča odstopi deželniemu šolskemu svetu, kateremu se tudi priporoča neki nadučitelj, da se mu za uzorno oskrbovanje šolskega vrta nakaže remuneracija. Sklene se pozvati šolska vodstva, da opozorijo šolsko mladino na nevarnost eventualno potrganih električnih žic.

— **Shod v Prečinah.** Goriška narodno-napredna stranka je priredila 6. t. m. shod v Prečinah, na katerem je govoril dr. Tuma. Shod je pokazal, da je v Prečinah in v ostalem pogorju klerikalcem odklenkalo. Klerikalci so se shoda tako bali, da so šli prosit na glavarstvo, naj shod prepove, češ, da utegne priti do nemirov.

— **Shod državnoželezniških uradnikov** bode v nedeljo dne 27. okt. ob dveh popoldne v dvorani društva inženjerjev in arhitektov na Dunaju (I. Eschenbachgasse 9.) Razpravljalo se bo o gmotnem položaju državnoželezniških uradnikov. Povabljeni so tudi državni poslanci raznih strank.

— **Poroka.** Včeraj se je v Postojni poročil g. Silvij Domicelj, c. kr. okrajni komisar v Logatcu, z gospo. Leopoldino Deklevo. Čestitamo!

— **Grozovit voznik.** Pretekli petek drvil je okrog devete ure zvečer posestnik in gostilničar V. C. iz Št. Vida nad Ljubljano po klanecu proti Šmartnemu z vozom, obloženim s teleti. V diru v kakoršnem običajni vozi, zadel je s prvim koncem voza ob človeka na način, da se temu ni bilo mogoče od voza odstraniti. Povoženi kričal je, naj voznik ustavi, voznik pa, boječ se, da bi ga povoženi ne spoznal — podil je dalje. Med tem prišla je povožencu noga med kolo. Voznik je še vedno podil. Konečno prelomila se je liki palici povožencu piščal, na kar je nesrečnež omahnil in odletel od voza. Voznik vesel, da je neprijetnega bremena prost, dirjal je meni nič tebi nič dalje samo, da se nepoznan odstrani. Povoženi, ki je nekoliko gluhi, ki bi se pa v slučaj, da je imel voznik luč, ali da je vsaj kričal, vzlic temu, da je hodil popolnoma ob kraji ceste — vendarle umaknil s ceste — ležal je krvaveč par ur brez pomoči z odlomljeno nogo pod milim nebom. Da je bilo obnašanje voznika V. C. nečloveško, tega ne bode nihče tajil. Tembolj pa je to početje vredno obsodbe, ker bi voznik — strogo katoličan in zvest pristaš zloglasnega šentvidskega klerikalizma — imel že radi tega imeti nekoliko več usmiljenja z ljudmi, nego ga morejo imeti liberalci, katerim ravno podaniki črne garde odrekajo možnost mišljenja. V. C. se je ravno v zadnjem času moral prostovoljno naročiti na »Slovenca« — toda žal, da iz njega doslej še ni posnel, kaj je usmiljenje do bližnjega.

— **Kmetijska podružnica v Novem mestu** priredi s podporo c. kr. kmet. družbe kranjske: I. prašičjo razstavo v Novem mestu na dan Lukeževega semnja t. j. v torek 22. t. m. V to razstavo se pripuščajo: 1. mrjasci, v starosti od pol leta naprej. 2. plemene svinje, in sicer breje svinje in svinje s praseti. Razstavljene živali so lahko domačega, jorkširskega ali pa mešanega plemena. Zalepe živali

je določenih 15 premij in sicer: 5 premij po 20 kron za mrjasci. 5 premij po 20 kron za plemene svinje. 5 premij po 10 kron za plemene svinje. Pravico do premij imajo sploh dolenjski živinorejci. Do 9. ure dopoldne morajo biti prašiči na mestu razstave. — Premirajo se le take živali, ki so najmanj pol leta lastnina dotičnega gospodarja. II. Premovanje mrjasci v Št. Jerneju, v ponedeljek 4. novembra t. l. Za lepe živali je določenih 10 premij, in sicer: 5 premij po 20 kron in 5 premij po 10 kron. Pravice do teh premij imajo le živinorejci iz Krškega okrajnega glavarstva. Do 9. ure dopoldne morajo biti mrjasci na mestu razstave. — Mrjasci, ki so se premirali v Novem mestu, ne morejo postati deležni premije v Št. Jerneju. Opomnja. Vsak razstavnik se mora izkazati z živinskim potnim listom. Kmetijska podružnica v Novem mestu, dne 5. oktobra 1901. Viljem Rohrman, načelnik.

— **Požari.** Gašper Ribnikar v Sebenjah pri Tržiču je iz jeze, ker je bil postavljen pod kuratelo, užgal svojo hišo. Požar je uničil hišo, gospodarska poslopja, kravo in dva prešiča. Škode je 5000 K. Ribnikarja so zaprli. — V Doblju pri Črnomlju je gorelo pri županu Mat. Vertinu. Ogenj se je razširil in upepelil šest hiš, več gospodarskih poslopij, 6 glav goveje živine, 4 prešiče in mnogo blaga ter pridelkov. Škode je 17.000 K, zavarovalna svota pa znaša le 5400 K.

— **30 kilogramov dinamita** so neznani zlikovci ukradli v nekem gozdu pri Veliki Loki stavbinski firmi Hofellner & Rostak.

— **O Slovencih v Celovcu** se zadnji čas le malo čuje, kakor sploh o koroških Slovencih, prav kakor bi bilo že ponehalo vse narodno življenje. Zdjaj čitamo v »Miru«, da se je ustanovilo v Celovcu I. koroško tamburaško društvo »Bisernica«. Morda oživi to nekoliko slovensko socijalno življenje v ponemčenem Celovcu.

— **13leten požigalec obsojen.** Dne 23. septembra je v Dobrovcah pri Mariboru požar uničil deset hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Zažgal je 13letni deček pastir Franc Frans iz maščevanja, ker so ga radi lenobe kaznovali. Ker deček še ni dosegel 14 leta svoje starosti, kaznovati ga je moglo le okrajno sodišče in ga je obsodilo na šest mesecev zapora. Pogorelci, ki so bili zaslišani za priče, so bili pred sodiščem tako razburjeni, da bi bili mladega hudodelca skoro napadli.

— **Kavarna „Wien“ v Gradcu.** Rechbauerstrasse šte. 6 je že več kakor dvajset let zbirališče v Gradcu živečih Slovencev, ki se tam počutijo kakor doma. Kavarnar g. F. Plank je dal letos svojo kavarno popolnoma prenoviti, tako, da spada mej najelegantnejše. Tudi je na razpolaganje poleg slovenskih tudi vse polno družih listov. Priporočamo to kavarno tudi letos gg. visokošolcem in drugim rodoljubom.

— **Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi v soboto 12. oktobra t. l. v Budejevički pivnici VIII. Alsterstrasse 59 zabaven večer na čast prvoletnikom. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Mitnice.** Od 1. januarja leta 1902 naprej se bode pobiranje pristojbin pri petindvajsetih na podlagi zakona z dne 26. avgusta 1891. l. drž. zak. št. 140 urejenih cestnih mitnicah na Kranjskem (Kalce, Postojna, Razdrto, Senožeče, Št. Peter, Bitinja, Il. Bistrica, Medvode, Škofelca, Grosuplje, Kranj, Kokra, Otok, Sava, Belca, Podkoren, Višnja-Gora, Veliki-Gaber, Trebnje, Jablan, Št. Jernej, Kostanjevica, Krška-Vas, Jesenice-Ribnica in Jugorje) potom javne dražbe v zakup oddalo. Dotični razglas se je objavil v tukajšnjem uradnem listu. Ta razglas je za občinstvo zaradi tega posebne važnosti, ker se bode pri dražbi vsaka mitnica zase kot poseben zakupen predmet izklicevala, ter dražba pri c. kr. davčnem uradu deloma pa v občinski pisarni občine, v katerih okraji oziroma okolišu se mitnica nahajajo, jo vršila, tedaj je vsakemu tudi manj imovitemu prilika dana, se dražbe z vspehom vdeležiti. Osobito pa naj bi občine, v katerih so mitnice postavljene, kmetovalci, posestniki in veliki obrtniki mitninskega kraja nikari ne zamudili ugodne prilike, ker so njim zagotovljena

v dražbenih pogojih pri vložitvi začasne varščine (vadiljuma) važna olajšila, kakor tudi v drugem obziru marsikatera prednost pred drugimi udeležniki.

— **Plesna šola.** V zimski sezoni, ko kolesa počivajo, otvori odbor kolesarskega društva »Ilirija« svojim članom plesno šolo, na kar se vsi člani in prijatelji društva, kateri se nameravajo tega pouka udeležiti, opozarjajo s pozivom, naj se do 20. t. m. ustmeno ali pisмено pri odboru, oziroma g. E. Speilu, Breg št. 2, prijavijo. Pouk bode obsegal izven navadnih plesov »Češko besedo«, »Les Lanciers«, češko narodno četvorko i. dr.

— **Mrs. Suppens** bode jutri v soboto zvečer predstavljala v gostilni pri »Zajcu« na Rimski cesti št. 4.

— **Desertiral** je četovodja 17. peš. polka Karl Jerančič iz Most. Prišel je iz Celovca menda po rekrute v Ljubljano in se je tukaj napil, vsled česar se je moral takoj vrniti k polku. Na državnem kolodvoru je pobegnul in se do danes ni vrnil.

— **Z doma pobegnili** so dne 9. t. m. 14letni Ferdinand Wille, njegov brat 10letni Adolf Wille in 14letni Jožef Zavadil. Včeraj so bili neki v Postojni in so odšli proti Trstu.

— **Tatvina.** Na južnem kolodvoru je v kupeju III. razreda nekdo raz sedež odrezal usnje in ga ukradel.

— **Psa povozil** je na Dunajski cesti električni voz. Pes je bil Marije Šarčeve, šivilje na Dunajski cesti št. 17.

— **Izgubljene reči.** Nekje v mestu je izgubila neka dama zlato zapestnico, na kateri je bila kot obesek zlata ploščica z datumom 4./8. 1895.

— **Z odra v zapor.** V ponedeljek, ko so predstavljali na Dunaju v gledališču ob Dunajščici »Hoffmannove pravljice«, so srazili redarji »Hoffmanna«, mladostnega tenorista Karola Meistra; takoj po predstavi pa so ga odvedli v zapor, ker je prelomil pogodbo s Karlovim gledališčem, ker ni hotel plačati kavcije 10.000 kron. V zaporu se mu godi seveda prav dobro in sprejema razne posetnike in posetnice.

— **Milijonar kradel smodke.** V Belpeči se je vršila nedavno kazenska obravnava proti 83letnemu Karlu Göttnerju, ki premore baje štiri milijone, radi tatvine. Zahajal je v gostilno »Pri lepem razgledu« izven mesta, ter je plačeval navadno z zlatniki; a ko je šel gostilničar menjat denar, si je napolnil milijonar žepe s smodkami. Nekega dne je to nekdo opazil, ki je bil v kuhinji. Gostilničar je naznanil milijonarja, ki je pa bil oproščen, ker ni bilo možno dognati, koliko smodk je ukradel. — Seveda, ako bi bil izmaknil kak revež, ki že par dni ni ničesar jedel, par zemelj, bi bil pa strogo kaznovan.

— **Roman iz življenja.** V Odesi se je oženil pred nedavnim trgovec W. Arbitman. Te dni je potrebovala njegova mlada žena služkinjo. To službo je nastopila neka žena Brunstein z otrokom. Pri svoji novi gospodinji je zapazila sliko domačega gospodarja in pri pogledu na njo se je milo razjokala. Mlada soproga jo je začudeno poprašala, zakaj plaka? V tem je vstopil Arbitman in razmere so se pojasnile. Arbitman, zagledavši tujo ženo, je obledel in kar nazaj zbežal. Došla žena z otrokom je namreč zakonska žena Arbitmanova, katero je zapustil v Jekaterinoslavu. Zapuščena žena je izvedela, da je njen mož v Baku. Brž se je podala za njim, v Odesi pa ji je obolel otrok, zato se je ondi zamudila. Zaradi revščine vstopila je v službo — pri lastnem možu. Dvoženec je izginil.

— **14 oseb umorila.** Iz New-Yorka brzojavljajo, da so zaprli v Daytonu 50letno gospo Wittmer, ker je na sumu, da je zastrupila 14 oseb, in sicer štiri svoje soproge, svojih lastnih pet otrok, sestro in štiri druge ljudi, pri katerih je nadome stovala gospodinjo.

— **Istina.** Slovenci imajo neko besedico, katero pa vsakdo napačno izgovarja. — »Katera pa je?« — Beseda »napačno«.

— **Čudna obsodba.** V Stuttgartu je obsodil nedavno sodnik Class neko gospodično Roza L. na 14 dni zapora radi žaljenja časti nekega asesorja, s katerim je imela pred tremi leti ljubavno razmerje; imela sta tudi otroka, ki jima je pa umrl. Roza L. si je zaprisegla, da ne bo mirovala, dokler je oče umrlega

otroka ne vzame za ženo. Zato ga je vedno pričakovala pred stanovanjem in pisarno ter mu je sledila, ne da bi ga nagovarjala ali kako drugače nadlegovala. Radi tega in ker je obtoženka javno izjavila, da je gospod asesor oče njenega otroka, je bila obsojena.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 11. oktobra. Ministrski predsednik je razveljavil razsodbo politične oblasti, s katero so bili obsojeni tisti nemški radikalci, ki so v obč. svetu v Karlovih varih preprečili izvolitev župana.

Dunaj 11. oktobra. Tu se je ustrelil sekcijski svetnik dr. Robert Sturm.

Praga 11. oktobra. Danes se vrše volitve iz mest in trgov. Doslej sta izvoljena Mladočeh dr. Pantuček in nemški liberalci dr. Funke. Drugi rezultati se izvedo šele zvečer. Posebno hud je boj v Budějovicah, kjer se Nemci na vse mogoče načine trudijo, da bi dobili ta mandat.

Zagreb 11. oktobra. Poročila iz Zadra naznanjajo, da so Lahi tam uprizorili nečuvane napade na Hrvate. Stvar se spravi v državnem zboru na razgovor.

Budimpešta 11. oktobra. Sedaj je znan ves izid državnozborskih volitev. Izvoljenih je 273 liberalcev, 20 klerikalcev, 75 Kossuthovih in 11 Ugro-novih pristašev, 13 divjakov, 5 Slova-nov in 1 demokrat. V 23 okrajih je potrebna ožja volitev.

Budimpešta 11. okt. »Magyar Hirnap« priobčuje poročilo o razgovorih necega svojega sotrudnika z raznimi dunajskimi parlamentarci glede izida ogrskih volitev. Fuchs je rekel, da bo narodnostno vprašanje tudi na Ogrskem kmalu na dnevnem redu. V istem smislu so se izrekli tudi drugi politiki.

London 11. oktobra. Lord Kitchener potrjuje vest, da se je Bothi posrečilo, priti pri Bevaanu čez vodo, kar pomeni, da je srečno utekel.

London 11. oktobra. Kitajska vlada zahteva, naj vsi inozemski trgovci in obrtniki zapuste Pekin.

Narodno gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** Intendanca c. in kr. 3. kora poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo nakupilo vojaško opravništvo po kupčijski uzanci večje množine žita. Za oddajo tega žita so določeni naslednji kraji: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana, Trst, Gorica in Pola. Nakupilo se bo 7500 m. stotov pšenice, 27.500 m. stotov rži in 31.400 m. stotov ovsa.

S kolekom za 1 krono opremljene ponudbe se morajo poslati do 17. okt. t. l. 10. uri dopoldan intendanci c. in kr. 3. kora v Gradcu.

Natančnejši pogoji in roki za oddajo tega žita se lahko poizvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 10.

Dr. pr. 1119

V soboto, 12. oktobra 1901.

Nova opera!

Nova opera!

Četrtnkrat in zadnjikrat:

• Zidinja.

Velika opera v petih dejanjih. Spisal E. Scribe. Uglasbil Jacques Halévy. Kapelnik Bogomil Tomáš. Režiser Josip Noll.

Blazajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹/₂ uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bode v torek 12. oktobra. Drama Mrštika »Mina« („Maryša“).

Proti zobobolu in gajlobi zob
izborne delnje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

strdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zasluga (28-41)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta šte. 1, zraven mesarskega mostu

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. oktobra: Nikolaj Zumič, trgovec, 1 leto, Rasputne ulice št. 6, želodčni katar.
— Maksimilijana Knes, tovarniška delavka hči, 19 dni, Trnovski pristan št. 10, oslabelost.
Dne 5. oktobra: Marija Pravgyik, pomočnega uradnika soproga, 47 let, Stari trg št. 20, organska srčna napaka. — Marija Mehle, čevljarjeva vdova, 59 let, Sv. Petra nasip št. 67, pljučnica.
Dne 6. oktobra: Antonija Seko, tovarniška delavka, 26 let, Cerkvene ulice št. 21, jetika. — Jožefa Rebolj, delavčeva hči, 6 mesecev, Karolin-ka zemlja št. 7, črevesni katar.
Dne 7. oktobra: Marija Kerhin, pregledni-
kova hči, 16 let, Pred igriščem št. 2 jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m. Srednji srčni tlak 750-0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna v 24 urah
10	9. zvečer	735.9	8.2 sr. zahod	jasno		0.0 mm.
11	7. zjutraj	736.3	3.3 sl. sever	jasno		
	2. popol.	734.9	15.9 sr. zahod	jasno		

Srednja včerašnja temperatura 10.2°, nor-
male: 11.4°.

Dunajska borza

dne 11. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.55
Skupni državni dolg v srebru	98.45
Avstrijska zlata renta	118.55
Avstrijska krona renta 4%	95.50
Ogrska zlata renta 4%	118.55
Ogrska krona renta 4%	93.70
Avstro-ogrski bančni delnice	1630 —
Kreditne delnice	621.25
London vista	239 —
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.27 1/2
20 mark	23.43
50 frankov	19 —
Italijanski bankovci	92.35
C. kr. cekini	11.31

Zahvala.

Za nebrojne dokaze pristrčnega so-
čutja ob boleznih in ob smrti našega pre-
ljubljenega očeta, gospoda

Jerneja Žlebnika

jermenarja in meščana

kakor tudi za krasne darovane vence,
za častilno nebrojno spremstvo k zad-
njemu počitku, izrekamo vsem svojim
sorodnikom, prijateljem in znancom naj-
pristrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 11. oktobra 1901.

(2217) Žalujoči otroci.

Zahvala.

Za nebrojne dokaze pristrčnega so-
čutja ob boleznih in smrti mojega pre-
ljubljenega soproga, gospoda

Josipa Kramaršiča

strojevodje c. kr. drž. železnice

za darovane krasne vence in za častito
spremstvo k zadnjemu počitku, izrekam
vsem sorodnikom, prijateljem in znancom
najpristrčnejšo zahvalo, posebno še gg-
uradnikom, nosilcem vencov kakor, tudi
drugim uslužbencem c. kr. državne in
južne železnice. (2228)

Ljubljana, dne 11. oktobra 1901.

Ivana Kramaršič roj. Feldstein.

Dodatna zahvala.

Povodom smrti mojega dragega so-
proga, gospoda

Antona Štepic-a

župana in trgovca v Višnji gori
izrekam s tem pristrčno zahvalo tudi bla-
gorodnemu gospodu dr. Rupertu Be-
žeku, c. kr. notarju tukaj, za udeležbo
pri pogrebu, kakor tudi za prekrasni
venec, katerega je on ranjencu za spo-
min darovati blagovolil.

Višnjagora, dne 10. oktobra 1901.

(2203) Marija Štepic roj. Šušteršič.

Za 5 gld.

se prodaja lepa svilnata obleka
(za bal ali gledališče).

Naslov: Radeckega cesta št. 1,
I. nadstropje, desno. (2216-1)

Nad 20 let obstoječa

trgovina z mešanim blagom

v nekem mestu na najlepšem prostoru

se radi preselitve prodaja.

Potrební kapital od 1500—2000 gld.
Ponudbe pod „Najboljši prostor“
upravnistvu „Slov. Nar.“ do konca t. m.

Tesarski pomočniki

(cimpermani)

se sprejmejo proti dobremu plačilu pri

Josipu Lehner-ju

tesarskem mojstru v Ljubljani. (2218-1)

Reelna manufakturna trgovina.

Ljubljana, Špitalske (Lingarjeve) ulice.

Pri strokovnjaku se kupuje najceneje.

Kdor potrebuje

elektr. razsvetljavne predmete

in

razsvetljavne predmete za plin

naj si iste omisli samo pri podpisnem.

Lastna fabrikacija

ali izdelki svetovnoznane tvrdke bratov Brüner
na Dunaji, od katere so vedno v zalogi vsi raz-
svetljavni predmeti, kakor tudi material za elek-
trično razsvetljavo.

Pri večjem nakupu se podaljšanja, skrajšanja in
manjša popravila izvršujejo brezplačno.

Stari lestenci (lustr) se po ceni prenarejajo
za električno razsvetljavo. (2132-4)

Leopold Tratnik, pasar

Sv. Petra cesta št. 27.

Točna in reelna postrežba.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž,
Ob 12. uri 24 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Lince na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejevice, Plzen, Ma-
rijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz I in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osobni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Trst-
Monakovo direktni vozovi I in II. razreda. — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osobni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzena, Prage, direktni vozovi I in
II. razreda, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osobni vlak z Dunaja Ljubna, Selzthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 38 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1393)

Pisarja

spretnega, poštenega, sprejme z novim
letom (2204-1)

c. kr. notar v Šoštanj.

Prijatelji pogozdovanja!

Bliža se ugodni jesenski čas. Pod-
pisanec prodam več tisoč triletnih prav
lepih gozdnih smrekovih sadik in
nekaj tisoč črnega borovca, in sicer
prvi tisoč po 5 K, drugi tisoč po 4 K.
Sadike so na najhujši burji izrejene, za-
torej povsod dobro vspevajo.

Andrej Rovar

(2206-1) Col nad Vipavo.

Lepo predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

ter

vsako množino suhih gob

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovec v Celji na Štajerskem.

Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in
kakovost. (2182-2)

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gld. 1.— kilo

„Nellgherry“ aromatično-
krepkega okusa „140“

„Pirady“ najfinejšega okusa „160“

Poštarne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno specijalno blago v najboljši
kakovosti. (12-195)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

(2126-9)

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernove ulice 9

naznanjava najuljudnejše svojim p. n. odjemalcem, da imava

za prihodnjo zimsko sezono v kon-
fekciji za dame najnovejše modele

v veliki izberi v zalogi in prosiva, da naju v prav mnogem šte-
vilu počasté, zagotavljaje najcenejo in najsolidnejšo postrežbo.
Ilustrovani ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.